

Izhaja vsak dan

Če ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Udju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Mella piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Če se oglašom 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankavane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12. Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konzorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Vojna v vztočni Aziji.

(Brzobjavne vesti.)

Položaj na reki Jalu.

PETROGRAD 26. (Uradno.) General Kuropatkin je brzobjavil carju Nikolaju sledeče poročilo generala Sasuliča od 24. t. m.: V zadnjih dneh se je opazilo v okolici Vidšu-a in 15 vrst na reki navzgor pri vsi L'gu, da pripravljajo Japonci žolne in drugi material za gradnjo mosta čez reko Jalu. Dne 23. t. m. je prekoračil japonski oddelek sestojel iz 2 stotnj in nekoliko konjenikov, 15 vrst na reki navzdol od mesta Liaopusikae, reko Jalu. General Sasulič je pomnožil sprednje straže. Tudi v smeri proti Liaopusikae in Pjok-dougu se je opazilo sovražne oddelke. Dogaalo se je tudi, da se pripravljajo Japonci navzgor ob reki, 20 vrst od Liao-Puzikae, da prekoračijo Jalu. Dne 24. t. m. je bilo na južni obali reke Jalu vse mirno.

Nevarnost podmorskih min.

TOKIO 26. Reuterjev biró poroča: Velika množina min položenih mej Port Arturjem in Dalnijem, ki se ob dotaknjenju razleže, je prisilila japonske parobrodne družbe, katere prekrbljujejo promet v rumenem morju in ob pešiških obalah, da opuste večnjo onstran Čemulpa. Japonska križarka »Asana« je razstrelila mino, katero je našla 40 morskih milj oddaljeno od šangtunskega rta. Trajačče nevrene in silni morski tok je odrgalo mnogo položenih podmorskih min. Nekatero so bile že najdene ter uničene. Bati se je vendar, da utegosej valovi še druge odrgati ter jih zanesi proti jugu. Vožnja je celo po dnevu nevarna in do sedaj ni bilo možno najti nikakega praktičnega sredstva, da se tej nevarnosti odpomora.

Potopljen japonski parnik.

TOKIO 26. (Reuterjev biró.) Mlžtvo parnika »Joyomaru« je bilo odposlano v Gensan, preden so Rusi ladijo potopili.

Ruska eskadra v Gensanu.

SEUL 26. (Reuterjev biró.) Ruska eskadra je zopet odplula iz Gensana.

Avstrijska zbornica.

(Brzobjavno poročilo.)

DUNAJ 26. Predsednik Vetter je otvoril sejo ob 11. uri 35 minut predpoludne. Predsednik: Gosp. poslanec Bartoli je stavil v seji dne 21. marca t. l. vprašanje, čegar vsebino sem priobčil ministrskemu predsedniku kakor voditelju pravosodnega ministerstva. Prejel sem odgovor in zaradi njega principijelne važnosti prosim, da se prečita dotični dopis pravosodnega ministerstva.

Zapisnikar Skedl je čital: Z ozirom na omenjeni dopis z dne 22. marca 1904, v katerem mi je bila Vaša Prevrženost prijavila vprašanje, ki ga je stavil v seji dne 21. marca t. l. poslanec Bartoli glede na kršenje njegove imunitete kakor poslanca valed ukora, ki mu ga je dalo okrožno sodišče v Rovinju, čast mi je priobčiti sledeče: Ukori, ki je bil predmet vprašanja, je poslanec Bartoli dal dne 12. februarja 1904 kazenski senat okrožnega sodišča v Rovinju koncem glavne razprave, na kateri je bil omenjeni poslanec branitelj, in sicer radi kršenja dolžnega spoštovanja nasproti sodišču. Naknadno in sicer 3. marca 1904 se je ta stvar prijavila v smislu § 236, odst. 3, kazenskega pravdugega reda, disciplinarnemu svetu odvetniške zbornice v Trstu. Povod temu ukoru je bil, da je branitelj čital na glavni razpravi državnemu pravduku zaradi rube hrvatskega jezika, »da postopa strankarsko ter vlahi politiko v sodno dvorano« ter dejstvo, da je branitelj ostentativno zapustil sodno dvorano, preden je prišlo do posvetovanja o sodbi ter z ropotom zaprl vrata za seboj. Iz vsega tega sledi, da ni ukor, katerega je izrekel sodni dvor, izvršujoč svojo dolžnost, glede na redni tek razprave in varujoč sodišču dolžno spoštovanje v najmanjši zvezi s službo branitelja, ki je ob enem tudi državni poslanec, in tudi nikakor ne ovira istega, da izvršuje svoje parlamentarno delovanje. Za to ne vidim v izrečenem

ukoru nikake nezakonitosti. Temu nasprotno ne smatram po pravici poročila, ki ga je odredil disciplinarnemu svetu neki drugi senat, da odgovarja zakonu, vsled česar sem zaukazal generalni prokuraturi, da vloži v obrambo zakona ničnostno pritožbo.

Predsednik: Glede na vsebino tega dopisa samo opažam, da se kakor predsednik te visoke zbornice v tem slučaju popolnoma strinjam z izražnimi nazori in torej ne nisjem povoda, da podvzamem v tej stvari še nadaljne korake.

Na to je sledilo čitanje došlih vlog, ki je trajalo do 2. ure popoldne. Med vlogami se nahaja interpelacija posl. Basevija in tov. glede naprave telefonične zveze med mesti Primorja in Opatijo in glede naprave druge telefonične zveze med Trstom in Dunajem.

Po prečitanih ulogah je predlagal posl. Skala, da se pet oče prilože zapisniku. Ker je bil predlog dovolj podpiran, se je prvič glasovalo po imenu.

Koncem se je urgiral posl. Ellenbogen ob žaljivih napadih proti grofu Tiszi odgovor svoje v zadnji seji podane interpelacije glede porabe vojakov povodom ogrskega železniškega štrajka.

Potem ko je predsednik večkrat opominjal posl. Ellenboga, mu je odvzel besedo ter je poklical na red posl. Eldersoha zaradi klica: Tisza je slepar!

Posl. Wrabesz je zahteval, naj se postavi v zapisnik soje imena onih poslancev, ki so motili v vpitjem volitve v delegacijo (živahni protesti pri čeških radikalih.) Posl. Choc je piskal na piščalko, zakar je bil poklican na red. —

Ko je še protestiral posl. Fresl proti porabi vojakov na nekem štrajku krojačev v Libereah, je vprašal posl. Ellenbogen predsednika, če bi pripravil ministra predsednika na to, da odgovori na tako važno interpelacijo; je hotel-li podpredsednik s tem, da je odvzel besedo, pokazati, da se strinja z krvavimi dogodki na Ogrskem in konečno hoče li predsedništvo vladarju pojasniti, da ni v redu, ako sedi cesar z takim človekom, pri eni in isti mizi, ki je od temena do pet pokrit z krvjo in sramoto.

Predsednik je odgovoril na prvo vprašanje z »da«; na drugo da se bode vedno posluževal svoje pravice pozivati na red, onega ki bode mesto kritike psoval; na zadnje vprašanje ni odgovoril ničesar, nego je poklical vprašavaleca na red. (Pohvale, živahni protest, pri socialistih.) Prihodnja seja jutri.

Brzobjavne vesti.

Cesar Viljem v Benetkah.

BENETKE 26. Cesar Viljem je dospel semkaj na jahti »Hohenzollern« danes zjutraj ob 10. uri. Velika množica naroda je pozdravila cesarja.

BEROLIN 26. »Wolff« v biró poroča iz Benetk: Današnji sprejem cesarja Viljema v Benetkah izvršuje na lep način njegovo potovanje po Italiji. Cesar je s potovanjem zelo zadovoljen in njegovo zdravje je izvrstno.

Predsednik Loubet v Rimu.

RIM 26. Včerajšnji dan je prešel v najlepšem redu. Veliko pozornost so vzbudile avdijence vojaških zastopnikov v palači Farnese. Loubet je sprejel zastopnike zelo prijazno zahvalivši se za čestitke ter je izrazil trdno nado v neločljivo zvezo med Italijo in Francijo. Velik utis je napravila vroča molitev, ki jo je opravil Loubet kleče, povešene glave, pred grobom kralja Humberta v Pantheonu. Po molitvi je vzel Loubet blagoslovljeno vodo ter se prekrizal.

RIM 26. Danes predpoludne je bila Loubetu na čast na vežbališču vojaška parada. Kralj je prišel na vežbališče ob 9. uri ter je bil navdušeno pozdravljen. Kmalu na to je dospel četvero-vprežena kočija z kraljico in predsednikom Loubetom: Množica je navdušeno pozdravljala, ko je vozila kočija ob fronti čet. Kralj obdan od sijajnega spremstva sledil je vozu. Z defilovanjem čet

pred kraljem in predsednikom je končala vojaška parada.

Iz ogrskih parlamentarnih krogov.

BUDIMPEŠTA 26. Včeraj zvečer je imela neodvisna stranka posvetovanje, na katerem je obsodila postopanje vlade, ki je nasvetovala vladarju, naj zaključi zasedanje, ne da bi se bil določil čas za sklicanje novega zasedanja. Stranka je sklenila imeti pred otvoritvijo novega zasedanja posvetovanje, na katerem se bo razpravljalo o političnem položaju in o imunitetnem slučaju posl. Lengyela. Konečno je bila sprejeta resolucija, v kateri je z zadovoljstvom sprejeta na znanje dovršitev štrajka železničarjev in izražena nada, da se izvede nadaljna rešitev te stvari ozirajoč se na eni strani na državne koristi na drugi pa na opravičene koristi železniških uslužbencev.

Francoska eskadra v Neapelju.

NEAPELJ 26. Francoska eskadra je dospel semkaj ter je izmenjala z italijansko pozdravne strele.

Nov atentat na španskega ministerskega predsednika.

MADRID 26. (Agencija Fabra.) Ministerski predsednik Maura je dospel danes zjutraj semkaj. Med postajama Alicante in Enoia je nekdo ustrelil v vagon, v katerem se je nahajal ministerski predsednik. Kroglja je prodrla streho vagona, ne da bi napravila škode.

MADRID 26. Na odhodu ministerskega predsednika Maure iz Alicante, je prišlo do sovražnih izjav. Množica je klicala: Živila sloboda! Doli z Jezuiti! ter je metala kamene v samostan Avguštinčev.

MADRID 26. Minister zunanjih stvari je slika nasproti zastopniku »Agencije Fabra« dogodek na povratku ministerskega predsednika Maure kakor sledi: Ko je vozil vlak med postajama Alicante in San Vicente je vrgla neka truma stoječa ob železniškem nasipu kamene proti vlaku in slišal se je tudi strel. Orožniki, ki so bili na vlaku, so odgovorili s streljanjem. Noben potnik ni bil ranjen. 2 osebi ste bili aretovani.

Štrajk v Mitrovici.

OSJEK 26. V Mitrovici, kjer štrajkajo delavci žage in tkanin so pričeli štrajkati tudi delavci v paraem mlinu in pivovarnici. Tri stotnje so bile odposlane radi vzdrževanja miru odtod v Mitrovico.

Švedska kraljica odpotovala.

OPATIJA 26. Švedska kraljica je odpotovala po 2½ mesečnem tukajšnjem bivanju v Monakovo. Kralj je spremljal kraljico do Matulj.

Kralj Alfonz na potovanju.

ALMERIA 26. Kralj Alfonz je dospel na krovu »Giralde« semkaj, ker je bilo radi slabega vremena nemogoče priti v pristanišče Melilla.

Nemiri v Velikem Varadinu.

VELIKI VARADIN 26. Po včerajšnjih nemirih se je razburjenost delavcev poglobila ter so se ti zopet vrnili na delo. V Eled je odšla komisija obstoječa iz več členov, da izvrši preiskavo. Ministerski predsednik je poslal v Eled na krsto ubitega žandarmerijskega stražmeštra Mihaela Reša venec z napisom: Na polju časti junaške smrti umrlemu hrabremu vojaku — Štefan Tisza!

Požar v Londonu.

LONDON 26. Minolo noč so zgorela v notranjem mestu 4 velika skladišča blaga.

Po štrajku železničarjev na Ogrskem.

Štrajk je izvršen. In to veliko prej, nego je bilo pričakovati. Zlomila ga je kruta sila državnega aparata. Ali žalostno izvršen: usodno za mnoge njih, ki so si hoteli zboljšati svoje zares bedno stanje. Pomisliti treba, da so železniški uslužbenci — uradniške in drugih kategorij — tako slabo plačani kakor morda nikjer drugje. In kdor ima le iskrico

pravicevoljuba v sebi, ne more jim zamerjati, ako so vakipeli, ko so doznali, kako jim vlada misli »zboljšati« njihovo stanje. Le en izgled. Vzemimo na pr. uradnika, ki je imel do sedaj 600 gld plače. Temu so hoteli povišati za 100 gld. Ali hkratu bi mu — po določilih tozadevne vladine predloge — odbili 90 gld za stanovanje. Povoljška bi mu torej ostalo celih 10 gld. Vrhu tega bi moral plačati od poviška takso in dalje tudi prib. davek. Facit bi bil torej, da bi moral še dokladati od prejšnje plače; ali iz drugo besedo: imel bi manje, nego prej!! Postopanje vlade nasproti železničarjem involvira največo perfidijo in kameneno brezsrčnost. Ni čudo torej, ako so železniški uslužbenci vskipeli, ko so doznali, kako zboljšanje plač se jim pripravlja. Rekli smo, da se je štrajk izvršil žalostno nesrečno. Železničarji so morali kapitulirati brezpegojno; adira pridobitev njihova je — obljuba opozicijskih strank parlamenta, da se hočejo potezati za njihovo korist. Ta pridobitev je že sama po sebi jako problematične vrednosti, a je razpala v popolu nič po udaru vlade, s katerim je razgnala — parlament, kakor smo sporočili že včeraj med brzobjavkami. Kajti ni dvoma, da je vlada razgala parlament zato, da onemogoči vsako kritiko njenega postopanja in vsaki korak parlamenta na korist železničarjem. Da misli vlada res iti neusmiljeno do skrajnih konsekvenc, pričča že fakt, da je minister Hieronimy odklonil obče pomiloščenje, da bo torej mnogo rodbin ne le vrženih na ulico, ampak bodo njihovi glavvarji sodno preganjani in tudi gotovo obsojeni v dolge ječe.

Ubogi železničarji! Le krutež jim more odrekati sočutje. Za voditelje socialnega gibanja; za one, ki, prevzemši vodstvo velikih štrajkov, prevzemljejo tudi težko odgovornost za mnoge ekzistenze je v žalostnem zvršetku štrajka ogrskih železničarjev resen memento, pouk, katerega naj ne prezirajo. Štrajki so sploh dvorezen nož, ki včasih reže v roko, ki rabi ta nož. Sosebno pa morejo postati štrajki usodni, ako niso dovolj pripravljeni po organizaciji in — sredstvih, ako niso voditelji poprej resno vzeli v račne vse možne eventualnosti in konsekvence. Štrajk ogrskih železničarjev je bil v novodobnem socialnem gibanju nekaj nenavadnega, nedoživljenega, impozantnega, pravi monstre-štrajk, na katerem je zastrmel ves svet. In vendar kako žalosten vspeh! Da niso železničarji ničesar dosegli, da je duša tisočev in tisočev istega poklica vsplapolala v opravičenem ogorčenju, ne da bi bila dosegla toli opravičenega nasmena — to naj bi še bilo, to bi se še pretrpelo! Ali koliko njih, nedolžnih mater in nedolžnih otročičev, je pahnenih v bedo, in obup! To je grozno. Mraz nas je spreletal, ko smo čitali danes, kako so mnogi plakali v obupu, ko so jih tirali v ječe... Misel na izgubljeno ekzistenco, misel, da jim soproga in nedolžno dete stojita na pragu nesrečnega kraljestva — gladu: tajim je rezala dušo in izstiskala potoke grenkih solza...

Toda tudi madjarska vlada naj ne triumfuje. Morda je v teh dogodkih še huji, še teži, še usodnej memento za madjarsko državo, za madjarske oblastneže in za madjarski narod. Aparat bajonetov in pušek je udušil štrajk, sila vladnega aparata je zlomila energijo vodstva štrajka, in bajoneti, pozvani, naj tirajo nesrečneže v ječe, so storili svojo dolžnost. Nesrečnežem napravijo proces in »justicia« bo tudi vršila svojo nalogo. Ali oblastneži naj ne triumfujejo! O ne, ni jih ječ, v katere bi mogli oni zapirati — ideje in kovati v železje čustva, ki razvnamajo duhove. Morda je ravno ta toli tragično završeni štrajk železničarjev v pričetek evolucije, ki poda čustvovanju širokih mas na Ogrskem povsem drugo direktivo. Morda je to začetek konca za one čase, ko so gospodovalne klike vsako svojo lumparijo mogle kazati v narodnem sjaju in s tem zavajale narod, da ni gledal njihove ničvrednosti, ampak je, zaslepljen — preganjal druge! V tem pogledu je morda še poseben

omen, v dejstvu, da so bili doslej ravno železničarji najposlušnejše orodje za vršenje neštetihih krivic, s katerimi sta si obremenila vest madjarska država in madjarski narod. Poseben pomen je v tem, da je težka roka madjarske države sedaj toli kruto zadela ravno železničarje. Žogočega strupa je kapnilo v tisoče in tisoče era. Strup bo deloval dalje in raztrvarjal. Tudi za krivice, ki jih delajo narodi in države, prihajajo dnevi obračuna prej ali slej, a madjarska država in madjarski narod ima na svoji vesti neštetihih krivic.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 26. aprila 1904.

Čitatelje prosimo najljubdeje, naj vzemó v roko večerajšnje izdanje »Edinosti« in naj izvzve še enkrat prečtati, kar smo napisali na tem mestu o trdjavah Port-Arturski in naj primerjajo to z večerajšjo brzovavko ruske brz. agencije o položaju v Port Arturu, katera brzovavka nam je došla po noči. Nši razmotrivanja se pokrivajo popolnoma s poročilom one brzovavke. Port Artur je oreh — pretrd za japonske zobe.

Neka druga brzovavka nam je prišla tudi danes, ki kaj izbrno svetluje tisto večno zatiranje, da so Japonci gospodarji na morju. Brzovavko priobčujemo na drugem mestu. — Admiral Togo sam je sporočil v Tokiju, da ne more svobodno ploviti po Ramenem morju iz strahu pred podmorskimi minami, katerih da vse polno svobodno plava pod morjem, ker so jih odrgali silni viharji. Čelo po dnevu da je plovba nevarna. To sporočilo admirala Togo beležimo s posebnim povdankom, ker priča, kako verjetno je bilo naše domnevanje, ki smo je bili izrekli mi v prvi hip po katastrofi »Petropavlovskega« — domnevanje namreč, da so viharji odrgali kako mino, ki je potem svobodno plula pod morjem, dokler ni »Petropavlovsk« naletel nanjo.

Opetovano smo povdarjali na tem mestu, da nimajo Japonci dosedaj beležiti njejnega znatnejega vpeha v odprtem poštem boju. Kar so dosegli, se imajo zahvaliti golemu slučaju, igri tajnih elementov in — zavrtnim napadom, ki se nič ne razlikujejo od navadnega zavrtnega umorstva. S takim napadom so skušali spraviti s pota generala Kuropatkina. Ta atentat jih označa kakor narod tolovajev, morilecev. Evo vam jih, vi japonofilii, vaše miljenice, ki se baje bore za civilizacijo proti namišljenemu barbarstvu! Vest o tem poskušnem zavrtnem umorstvu mora vzbuditi ogorčenje in gnus med vsem, zares civilizovanim svetom. Če je bila morda kje še kaka iskrica simpatij do Japoncev, po takih poskusih tolovajstva mora ugasniti še ta iskra.

Mesto Liaojang.

kjer ima vrhovni ruski poveljnik Kuropatkin svoj glavni stan, je po trditvi Kitajcev staro že 2000 let. Zdaj šteje po leti do 80.000 prebivalcev, po zimi jih pa mnogo odpotuje. Danes je Liaojang lepo mesto, ki trguje z deželnimi pridelki mandžurskimi. Trgovci so večinoma kitajskega pokoljenja, ki so pa že pozabili svoj rodni jezik. Mesto obdajajo štiri stari zidovi, ki imajo šest vrat. Liaojang utegne imeti, kakor glavno trgovsko mesto v Mandžuriji, lepo prihodnost.

Rusko posojilo.

Pogodba glede posojila, katerega vzame Rusija pri pariški finančni skupini, je že sklenjena. Pariški odposlanci visoke finance, ki so se v Petrogradu pogajali z finančnim ministrom Kokovzovom, so se že povrnil v Pariz. Pogodba je bila sklenjena v Petrogradu. Ruski finančni minister je vsprejel pogoje pariške visoke finance ter pristal na to, da se izdajo blagajnični boni, ker so francozki kapitalisti nasproti rentni emisiji. Rusija vzame kredita 800 milijonov frankov. V to svrhu izda ruski finančni minister za 800 milijonov frankov 5% bonov, ki se povrnejo v 3 letih. Ti boni niso nimenjeni za širje občinstvo, ampak se razdelo samo na velike finančnike. Ta kapital bodo pomagali izplačati Rusiji izven pariških tudi veliki kapitalisti berlinski in amsterdamski. Kurs, po katerem se posojilo izda, še ni znan, vendar se ne bo mnogo razločel od pari-stanja. Ti zakladni boni se imajo povrnti v treh letih.

Parlamentarna kriza v Avstriji.

Spljetska trgovinska zbornica je doposlala dalmatinskim deželnim poslancem spo-

menico, v kateri izvaja, naj bi se v državnem zboru doseglo premirje, da ne bodo o sklepanju trgovinske pogodbe z Italijo kompromitirani važni interesi dežele. Spomenica pozdravlja z veseljem dobre odnošaje poslancev z drugimi slovanskimi poslanci v zbornici, izlasti s Čehi, toda omenjeni interesi zahtevajo kategorično, da se zaprične parlamentarno delo, ker drž. zbor mora razpravljati vprašanje nujnih pristanišnih del v Spljetu in dalmatinskih železnic.

Na to pripominja zaderski »Narodni list«: »Velika napaka bi bila, ako bi v tem trenutku odnehali od obstrukcije. To bi bila kapitulacija pred krivicami in nasiljem in bi ojačilo hegemonijo manjšine. Hrvatski poslanci bi, tako se je nadejati, znali izkoristiti kakor važneje določilo, da brez priitrenja Hrvatov ne smejo Čehi odnehati od obstrukcije.

Dr. Kramář, ki je avtoriteta med Mladčehi, izvaja v »Narodnih listih«, da Čehi zato niso obstruirali volitev v delegacije, ker obstrukcija ne sme biti nikdar poražena. Dr. Kramář zaključuje: Položaj dra. Koerbera ni malo ni tako rožnat, kakor se misli. Obstrukcija že že za nohte vsem strankam v zbornici, najbolj pa vladi. Le trdni bodimo in vztrajni! Mi imamo vsodbujevalno čustvo, da ne bomo osamljeni ne sedaj, ne v bodočnosti. Velika in iskrena slovanska vzajemnost je veliki pozitivni vpeh naše politike«.

Poljaki v Nemčiji

hočejo še intenzivneje utrditi svojo organizacijo. Kakor poročajo iz Poznanja, snuje se sedaj poljski volilni odbor za vso Nemčijo. Poljaki so imeli že do sedaj svoje volilne odbore za severno-zapadno Nemčijo; sedaj pa hočejo postaviti na bodočih volitvah svoje kandidate za nemški državni zbor, prusko zbornico in za občine, povsod tam v Nemčiji, kjer imajo volilno pravico. Centralni volilni odbor postavi potem kakor najvišja volilna oblastnija kandidate ter stopi v pogajanja tudi z drugimi strankami.

Vesti iz Hrvatske.

O novem klerikalnem dnevniku, ki začne izhajati v Zagrebu s 1. majem t. l., je doznal novi list »Pokret«, da je bil poklican k nadškofu Posilovcu urednik »Kat. lista«, kateri ga je vprašal, zakaj ni priobčil vabila za naročbo novega lista in zakaj ga ni priporočil? Korenič je odgovoril na to, da ne more prevzeti odgovornosti za tako priporočilo, da je pa pripravljen odpovedati se uredništvu »Kat. lista«, kar je potem tudi pismeno storil. »Pokret« je tudi doznal, da je kanonik Luk izjavil nasproti nadškofu, da ni nikake potrebe za tak list ter da se o tem izzove v javnosti borba, ki utegne škoditi ugledu svečeništva. Toda vsi ti opomini so bili zastoj.

To potrja: v prvo, da je res, kar smo rekli že mi, da ustanovitev takega lista na Hrvatskem zamore prinesiti le nevarnih posledic; in v drugo, da se tudi ugledni duhovniki na Hrvatskem ne strinjajo s politiko nadškofa Posiloviča! O gospoda, ali je nam Jugoslovanom res tako usojeno, da moramo vedno iz »viših« ozirov ubijati — sebe?!

Predsednik Loubet v Rimu.

Predsednik francoske republike Loubet je došel v nedeljo v Rim, kjer je v Kvirinah gost italijanskega kralja. Loubet je s tem vrnil obisk, ki mu ga je meseca julija minolega leta napravil italijanski kralj v Parizu. Loubet ne obišče papeža v Vatikanu. In če so že sedaj odnošaji med Francijo in sv. Stelico napeti, utegne jih ta Loubetov obisk v Rimu še poostriiti. Od leta 1870, to je, odkar so Italijani zasedli Rim ter ga napravili za svojo prestolnico, ni prišel več tja noben vladar katoliških držav. Tako je n. pr. obiskal pokojni italijanski kralj Humbert našega cesarja na Dunaju, a cesar mu tega obiska ni nikdar vrnil, in to radi tega, ker je italijanska vlada zahtevala, da se mora ta obisk vršiti v Rimu. Tako niso tudi Loubetovi predniki — vzlic temu, da ni bila tretja franco-ska republika skoraj nikdar v prijateljskih odnošajih s sv. Stolico — v 35 letih prišli v Rim. Da je sedanji predsednik Loubet prvi nekako prelomil to tradicijo, je gotovo v veliki meri prištevatl sedanji Cambesovi vladi, ki je cerkvi skrajno sovražna.

Kakor poročajo vesti iz Rima, je italijanski narod viharno pozdravljal predsednika Loubeta in njegovo spremstvo.

Tudi razni listi pozdravljajo ta obisk z vznešenimi besedami; češ, da je s tem končano 12 letno neporazumljenje, ki je bilo med Italijo in Francijo. Spominjajo izlasti na združeno bojevanje italijanske in francoske vojske v bitkah pri Magenti in Solferinu. vsled katerih je prišlo do ujedinjenja Italije. Listi vidijo v tem obisku sicer novo zastavo svetovnega miru, ki pa nikakor ne nasprotuje zvezam, katerim da more ostati Italija zvesta. Pred nedavno se je sklenila med Francijo in Anglijo pogodba zlasti glede Maroka in Egipta, in Italija ostane zaveznica Avstrije — dokler bo imela nade do dobička v iz trgovskih pogodb.

Svečanost 1. maja v Nemčiji.

Letošnja socijalistična svečanost 1. maja skrbi vladne kroge v Nemčiji, izlasti ker pade ta dan na nedeljo. Berlinski listi poročajo, da so redarstvene oblastnaje ukrenile najstrožje odredbe in da so že sedaj prepovedale socijalističnim zvezam v raznih mestih, da ne smejo imeti bodoče nedelje skupnih obhodov. Za nedeljo bo konsigairano orožništvo in vojsštvo, da prepreči eventualne izgrede.

A prosimo: o tem, kar poročamo sedaj, se ne dogaja v absolutistični, avtokratski in barbarški Rusiji. Čudno res. Ravno Nemci se silno ponajajo se svojim ustavnim smislom in konstitucionalnim življenjem, a nikjer ni toliko politične in narodne netolerancije kolikor jo je ravno v tej državi.

Dnevne novice.

Imenovanje v šolski stroki. Profesor na državnem gimnaziju v Puli, Artur Tilgner, je imenovan ravnatelj držav. gimnazija v Tridentu.

Občinske dop. volitve v Ljubljani. Predvečerajšnjim je volil tretji razred in sta bila izvoljena gg. Josip Kozak in Fran Mall y. Katoliško-narodna stranka in Nemci niso postavili kandidatov.

Takt. minist. ra Goluchovskega. »Naša Sloga« piše v svoji 16. številki od 21. t. m. o sestanku grofa Goluchovskega in italijanskega ministra Tittonija med drugim sledeče: »Italijanski minister za zunanje stvari Tittoni je, prišedši v naše kraje, pokazal več uljudnosti nego marsikateri drugi, ki prihajajo semkaj. — Po častniku vojne ladije »Dogali« je poslal svojo karto-posetnico načelniku občine, ob čije obali se je usidrala ladija. Občinski načelnik dr. Stanger se je podal na to na italijansko ladijo, kjer je bil ljubeznjivo vsprejet toliko od poveljnika ladije, kolikor od ministra Tittonija.

Avstro-ogrski minister za zunanje stvari grof Goluchovski je priredil isti večer ministru Tittoniju na čast diner ter je povabil med drugimi tudi reškega guvernerja, ali popolnoma je prezrl načelnika občine, v kateri je bival.

»Prav nam budi — dodaja »Naša Sloga« — zašto svagdje služimo... avstrijanštini«.

Deset gadov v jel. Kakor se iz Kranja poroča, je vjel neki djak v nekem vrtu 10 gadov, ki so bili poviti v klopčiču. Za časa parjenja, ki se vrši ravno v sedanjem času, se gadje, kakor znano, zvijajo v velik klopčič, od koder jim je videti samo glave.

Iz mestne delegacije. Mestna delegacija je sklenila v svoji zadnji seji: Delegacija protestuje proti sodbi, ki jo je izreko namestništvo v nekaterih razsodbah, o stanju mestnih financ, katero stanje da je povsem pomirljivo izlasti v primeri s stanjem financ družih mest.

Da bi se povspešilo oskrbovanje mesta z mesom, je bila predlagala mestna delegacija, da se na Opčinah ustanovi sosenj za živino. Namestništvo ni odobrilo tega sklepa, z motivacijo, da obstoje že taki sosenji v Divači, v Sežani in v Herpeljah.

Delegacija je sklenila uložiti rekurz proti tej odredbi namestništva.

V. jedni prejšnjih sej je bil člen delegacije Rivasini interpeliral, zakaj ni italijanska vlada še plačala bolniških stroškov v znesku 443 803 K 72 st. za regnicole. Župan je pojasnil sedaj, da je italijanska vlada že deponirala ta denar v državni centralni blagajni na Dunaju. Vzlic vsem urgencijam na ministerstvu za notranje stvari pa občina le ne more priti do tega denarja.

Nova pristanišena dela. Z Dunsja poročajo, da je ministerjalna komisija dovršila

svoja dela. Ista je dosegla od tvrdke Faccononi in družba, da se rok za zvršenje del, ki jih je prevzela ta družba na podlagi zakona od leta 1898, skrajša tako, da bodo dela dovršena že leta 1908, mesto 1811, torej za čas, ko bo dovršena druga železniška zveza. Ta dela predstavljajo vrednost 16 milijonov K. Do sedaj je izvršenega tega dela za 4—5 milijonov kron. Druzih del bo izvršiti še za kakih 24 milijonov, ki se oddajo potom omejene javne dražbe, na kateri bodo imele prednost tvrdke: Faccononi in družba, Jakob Ceconi, Gorup in Martelanc, Andreazzi in nekatere druge.

Italijanski in drugi delavci. Vsakokrat, ko navstaja kak prepir med slovanskimi in pa delavci iz laškega kraljestva, podtikajo italijanski listi nam Slovanom — barbarstvo. Italijani so vedno in povsodi nedolžne žrtve slovanskega barbarizma. »Edinost« je dokazala že neštetokrat, da boji med regnicoli in drugimi delavci ne izhajajo na slovanski strani iz narodne mržnje, ampak da je ta večno trajajoči boj bolj gospodarskega pomena. Da je temu res tako, smo se prepričali zopet te dni, ko smo čitali o boju, ki je navstal v Švici, med laškimi delavci in domačini.

Laški delavci delajo konkurenco vsemu ostalemu delavstvu širom sveta in tako so delali tudi v Švici. Ko pa je domače delavstvo protestiralo proti takemu postopanju regnicolov, so ti, kakor jim je v navadi, odgovorili z insulti! Domači delavci so popadli orožje in napadli Lahe, kateri slednji so morali bežati v kljub temu, da jih je prišlo brant tamošnje redarstvo in vojsštvo! Nekaj regnicolov se je poskrilo, drugi pa so kar zbežali iz dežele!

Ta dogodek nam zopet dokazuje, da je boj proti delavstvu iz ital. kraljevstva boj za obstanek domačega delavstva, boj za kruh, in ne le izbruh narodnega sovraštva, kar bi hoteli dokazati tržaški in drugi Italijani. Proti regnicolom govori tudi dejstvo, da se ti tujinci povsodi kamor le prihajajo, vedejo nedostojno, izzivalno nasproti domačemu prebivalstvu, ne izvzemši — ženstva, o čemer bi znali marsikaj povedati vsi oni narodi, med katere so prišli regnicoli s trebuchom za kruhom, in bi vedeli o tem povedati marsikaj tudi naše okolišanke. Ta dejstva ustvajajo sovraštvo do delavcev iz kraljevstva in dokler regnicoli ne bodo spoštovali mere plačil in ljudi v krajih, kamor prihajajo — ne bodo imeli mira pred domačini!

Revizija posojilnic in zadrug. »Zveza slovenskih posojilnic v Celju« ima od ministerstva podeljeno revizijsko koncesijo. Kakor stalni revizor je nameščen gosp. Fran Joši. Ta gospod je vpisan v seznamek revizorjev tudi na višem deželnem sodišču v Trstu, ker »Zveza slovenskih posojilnic v Celju« razteza svoj delokrog po vseh slovenskih pokrajinah. Nadejati se je, da bo obligatorična revizija imela zaželjenega vpeha za našo pridobitno in gospodarske zadruge.

Socijalno-demokratska stranka v Ljubljani. Socijalno-demokratska stranka namenuje ustanoviti v Ljubljani svojo lastno tiskarno.

Pevsko društvo »Prešeren« v Bojuncu nam je zopet pokazalo v nedeljo dne 17. t. m. svoje neumorno narodno delovanje. Veselica se je izvršila sijajno. Da-si je dvorana velika, vendar je bila natlačena. »Prešeren« nam je tudi to pot pokazal, da je lahko ponosen na svoje pevanje. Pevske točke so se izvršile v popolno zadovoljnost vsega občinstva. Posrbao pa sta nam ugajale dve zadnji pesmi: nova Ipravčeva »Kukavica« in Hubadova »Potrkan plest. Obe sta se morali pnavljati.

Tudi igro so proizvajali izvrstno. Da-si je igra zelo priproste, vendar je vzbudila obilo smeha, ker so osebe zelo naravno, živahno in neprisljenu igrali! Slava »Prešernu«!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija je imela svoj občni zbor dne 17. t. m. ob precejšnji udeležbi rodoljubkinj, ki so pazno poslušale sporočila odbornice. Predsednica. ga. Karla Ponikvarjeva, je pozdravila navzoče s primernim nagovorom. Poročilo tajnice, gospice Oge Deklevove, ki je bilo vsprejeto odobravanjem, pričemo posebe. Iz poročila blegajničarice je bilo posneti, da je podružnica v minolem poslovnem letu prav dobro delovala. Odbor se je trudil da ni nazadoval, ampak napredoval. Dohodkov je imela podružnica 5665 K 37 stotink, stroškov pa 4879 K 80 stot. Tudi iz tega poročila pričemo še nekoliko podatkov.

Zahvala.

Podpisani se iz dna svojega srca zahvaljuje vsem onim osebam, ki so na katerikoli način izrazili sočutje o priliki smrti moje nepozabne soproge

A N E.

Zlasti se zahvaljujem pred. gg. župnikom iz Dekani, Tinjana, Sv. Antona in Lazareta; gg. učiteljem iz Dekani, Sv. Antona, Lazareta in Spodnje Škofije, kakor tudi vaščanom iz Dekani in Spodnje Škofije. Posebno in Cezarjev ter Sv. Antona, ki so prebrlago pokojnico spremili k večnemu počitku. Bog povrni!

DEKANI, dne 26. aprila 1904.

Ivan Mahnič.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

Josip Stantič

zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišča, c. kr. priv.loyd. orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. - Ulica Rosario št. 2. - TRST

priloga svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljših voščilo (biks) = **Fredin**

Cene nizke. Postrežba točna.

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate pastilje Ravasini, koje se izdelujejo z izvlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo samo na sebi že medicinsko moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse bolezni dihalnega organa ter zlasti odpravijo katere, bronhijalne, želodčne in črevesne zasklizenja.

Ena škatljica z navodilom 80 stot. Zahtevatvi je le pastilje z vrganim imenom „Ravasini“ ter zavrnati vsakovrstna penarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 škatljice.

Glavna zaloga: **Lekarna Ravasini v Trstu.**

Vdobjaju se v TRSTU v lekarnah: Antoniazio Škedenj, Biasoletto Ponterosso, Gmeiner ulica Giulia, Jeroniti ul. Caserna, de Leitenburg pri javnem vrtu Leitenburg trg S. Giovanni, Picciola Barr. vecchia, Serravalle ul. Pesce, Suttina Corso, Vidali & Vardabasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofolotti in Pontoni; na REKI: Prodan in Schindler. in v glavnih lekarnah v Avstro-Ogerskeji.

CUNARD LINE

Koncesijovana od c. avstrijske vlade

TRST-NEWYORK

Redna direktna vožnja za potnike in tovor. Najcenejša in najprikladnejša pot iz Avstrije v Severno Ameriko. Dobra prosta hrana in pijače.

Glede pojavnih, podpisov, voznih kart itd. se je obrniti na:

- Generalni zastop parobrodne družbe -

„CUNARD LINE“

SCHRÖDER & Co. - TRST

- Via Carlo Ghega št. 8. -

ali pa na: Glavni zastop parobrodne družbe -

„CUNARD LINE“ -

Ljubljana, Marijin trg št. 1.

Kleparska delavnica

VALENTIN LUZAR

TRST - Ulica Belvedere št. 24 - TRST

priloga svoje kleparske izdelke

za stavbe in glanterijo.

Posebnost: žlebovi od pocinjenega kositra.

Svojim cenjenim rojakom, posebno pa stavbinskim mojstrom se toplo priloga.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom

čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda,

koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkrljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katara, astme, mjehurica, kamena, hemeroida (zlatne žile), natekih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„UPRAVITELISTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“, ZAGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u sviem liekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznato najboljšo

Oljnate barve

zmlete s stroji najnovije sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobijo brezplačno.

Amerikanska ura od plaque zlata

Genfska remont. ura od plaque zlata je edina krasna ura pozlačena s 14 karat. zlatom. Tako uro čeni vsak na 50 gl. V resnici stane pa z odskočljivim pokrovcem, bogato gravirana, z jamstvom, da ostane 14 karat. zlato trpežno ter preciznost se kron 10.—, na sidro, reparirana, 3 pokrovi kron 14.50. Pristna srebrna monterka na sidro, 15 ksmenov. priznana najboljša ura s 3 masivno in bogato graviranimi pokrovi kron 15.50, za gospe kron 12.—, 14 karat. zlata ura za dame kron 24; jako elegantne moderne verižice od plaque zlata za gospe in gospe kron 4, 6, 8.

Radi preoble zaloge neke c. kr. priv. tovarne za kovinske izdelke oddajam sledečih 32 predmetov od pristnega srebra „Gloria“ po izredno nizki tovarniški ceni kron 13.— in sicer 6 komadov žlic, 6 komadov vilic, 6 kom. nožev, 12 kom. žličic za kavo, 1 zajemalnik za mleko in 1 zajemalnik za juho. Skupaj 32 komadov za kron 13. Te vrste srebra ne stema, za kar se jamči.

2 kroni 14 karat. zlati prstani za dame in gospe ojačeni s pristnim srebrom. Vsak prstan nosi pečat c. kr. finančnega urada. Trpežnost se jamči. Z jako bliščecimi biseri ali barvanimi kamni kron 2.—, poročni prstani K 2.25. Za meri zadostuje papirnat odrezek.

Razpošiljanje se vrši po povzetju potom tvrdice M. RUNDBAKIN, Eranj, IX., Lechtensteinstrasse 23.

V vseh mestih

iščemo dobre agente, katerim dajemo veliko plačo in provizijo. Ponudbe na Ernest Agular VIII, Budapest, Josefsring 16.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih suovij.

VELIKI IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Avtorizovana krojačnica.

URAR F. PERTOT

priloga veliki izbor ur: Omega, Schaffhauser Longines, Tavannes itd., kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. — Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po jakonizkih cenah.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

Pive

v sodčehkih in v boteljkah, kakor tudi

Kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 9 in 10.

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj — Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije — Podoba v izboru in tapetarja. — Ure šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče deteje; velikanske rumete, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vs h vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4.

Kupuje pa brinjevo olje po visoki ceni.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu krebzanju.

Polno vplačani akcijski kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasno manja.

Daje predjume na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-ra narodila.

Podružnica v Spjletu

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.